

DET KONGELIGE
FORSVARSDPARTEMENT

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep.
0030 OSLO

Deres ref.:
15/2391-30

Vår ref.:
2015/3395-20/FD III 3/ECS

Dato:
04.06.2019

Oppdatering av bestemmelser om økonomistyring i staten

Forsvarsdepartementet viser til brev fra Finansdepartementet, datert 12. april 2019, vedrørende forslag til endringer i bestemmelser om økonomistyring i staten. Nedenfor følger Forsvarsdepartementets tilbakemelding. Forslaget er sendt til etatene i forsvarssektoren for kommentarer. Kommentarer fra Forsvaret og Forsvarsmateriell fremgår av vedlagte hjelpedokument.

1. Har departementene forslag til språklige justeringer og klargjøringer av kriteriene?
 - Nei. Forsvarsdepartementet har ingen slike forslag.
2. Vil forslaget om å sette fristen 1. mai uten å hensynta styringsdialogen være hensiktsmessig?
 - Nei. Forsvarsdepartementet mener at fristen bør være som før. Årsrapporten bør ikke offentliggjøres før den er ferdig behandlet i styringsdialogen.
3. Er det foreslåtte justerte kravet til publisering av revisjonsberetningen hensiktsmessig utformet?
 - Nei. Forsvarsdepartementet mener det er hensiktsmessig at årsregnskap og revisjonsberetning publiseres på samme dato. Det bør presiseres at dersom fristen for revisjonsberetningen forskyves, forskyves publisering av årsregnskapet tilsvarende.
4. Bør det være krav om å publisere departementets instruks til underliggende virksomheter?
 - Ja. Når instruks er vedtatt av gjeldende departement bør den fortløpende publiseres, og tydelig merkes med gjeldende oppdateringsdato. Det bør imidlertid presiseres at dokumenter som er unntatt offentlighet eller graderte ikke kan offentliggjøres.

Postadresse:
Postboks 8126 Dep.
0032 Oslo

Kontoradresse:
Glacisgata 1
Oslo

Telefon:
23 09 80 00

Saksbehandler:
underdirektør Else Camilla Smith
Seksjon for styring, budsjett og resultatanalyse

E-postadresse:
postmottak@fd.dep.no

Webside:
www.regjeringen.no/fd

Org.nr.:
972 417 823

5. Er det foreslåtte kravet til publisering av departementets instruksers hensiktsmessig utformet?
 - Ja, men jf. også svar på spørsmål fire.
6. Bør adgangen til å avtale at en annen statlig virksomhet eller en statlig tjenesteyter ivaretar autorisasjonen av betalingsoppdrag utvides til å gjelde for alle statlige virksomheter, i tråd med det foreslåtte opplegget?
 - Ja. Forsvarsdepartementet anser forslaget som hensiktsmessig.
7. Er det foreslåtte kravet om at utøvd budsjett disponeringsmyndighet og attestasjon skal være dokumentert før en transaksjon tas med i et betalingsoppdrag, hensiktsmessig?
 - Ja. Forsvarsdepartementet anser forslaget som hensiktsmessig.
8. Er det hensiktsmessig å endre kravene slik at innleid personell (i tillegg til ansatte) kan ivareta henholdsvis bestilling av varer og tjenester og attestasjon for virksomheten?
 - Ja. Forsvarsdepartementet anser forslaget som hensiktsmessig.
9. Er det hensiktsmessig å stille krav om at ansatte med budsjett disponeringsmyndighet ikke skal ivareta oppgaver med å registrere og endre opplysninger om betalingsmottakere?
 - Ja. Imidlertid bør dette kunne tillates for små virksomheter, dersom tilfredsstillende kompensierende kontroller kan dokumenteres. DFØ bør i den sammenheng definere hva små virksomheter er.
10. Har departementet andre kommentarer til helheten og enkeltforslagene til endringer i kravene i økonomiregelverket til transaksjonskontroller ved utbetalinger?
 - Nei.
11. Har departementet kommentarer til den foreslåtte reguleringen av mellomværendet med statskassen?
 - Ja. Forsvarsdepartementet viser til at forsvarssektoren har ordninger, hvor det forskuddsbetales til leverandører ifm. investeringer, ref. Stortingets behandling av romertallsvedtak IX i Forsvarsdepartementets årlige Prop. 1 S.
Forsvarsdepartementet presiserer viktigheten av at bestemmelsene gir rom for at den ordningen som følger av romertallsvedtaket som Stortinget fatter på grunnlag av Forsvarsdepartementets Prop. 1 S opprettholdes.
12. Har departementet kommentarer til den foreslåtte reguleringen av refusjoner knyttet til utlegg og utgiftsdeling?
 - Ja. Det kan bli utfordrende for fremtidig budsjettering når kostnader både mellom etater og eksterne leverandører nettoføres, fordi man ikke får oversikt over det reelle kostnadsbildet. Forsvarsdepartementet viser ellers til Forsvarets merknader om dette forhold og støtter disse.

13. Har departementet kommentarer til forslaget om å endre kravene til elektronisk tilgjengelighet for bokførte opplysninger ved å fjerne knyttingen til bruk av applikasjonen?
- Nei. Forsvarsdepartementet har ingen kommentarer til forslaget.
14. Er 50 000 kroner ekskl. mva. en hensiktsmessig ny beløpsgrense for kravet til registrering av eiendeler?
- Nei. Forsvarsdepartementet mener beløpsgrensen bør heves til 100 000 kroner.

Med hilsen

Dagfinn Chr. Selvaag (e.f.)
ekspedisjonssjef

Stein Myrvang
oberst

Dokumentet er elektronisk godkjent og signert, og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedlegg:

- 1 Oppdatering av bestemmelser om økonomistyring i staten - hjelpedokument

Oppdatering av bestemmelser om økonomistyring i staten – hjelpedokument for Forsvarsdepartementet

Spørsmål 1: Har departementene forslag til språklige justeringer og klargjøringer av kriteriene?

Svar	Nei. Forsvarsdepartementet har ingen forslag.
Kommentar fra etatene	Forsvaret har ingen forslag til språklige justeringer og klargjøringer av kriteriene. Forsvarsmateriell har ingen kommentarer til endringsforslaget.

Spørsmål 2: Vil forslaget om å sette fristen 1. mai uten å hensynta styringsdialogen være hensiktsmessig?

Svar	Nei. Forsvarsdepartementet mener at fristen bør være som før. Årsrapporten bør ikke offentliggjøres før den er ferdig behandlet i styringsdialogen.
Kommentar fra etatene	Forsvaret støtter forslaget om å sette fristen 1. mai uten å hensynta styringsdialogen. Et tydelig krav uten henvisning til styringsdialog gjør at misforståelser omkring tidsfristen kan unngås. Forsvarsmateriells innspill er at fristen 1. mai kan stå uten forbehold.

Spørsmål 3: Er det foreslåtte justerte kravet til publisering av revisjonsberetningen hensiktsmessig utformet?

Svar	Nei. Forsvarsdepartementet mener det er hensiktsmessig at årsregnskap og revisjonsberetning publiseres på samme dato. Det bør presiseres at dersom fristen for revisjonsberetningen forskyves, forskyves publisering av årsregnskapet tilsvarende.
Kommentar fra etatene	Forsvaret mener det er hensiktsmessig at årsregnskap og revisjonsberetning publiseres på samme dato. Samtidig mener Forsvaret at det er viktig at det presiseres at fristen for revisjonsberetningen kan forskyves. Forsvarsmateriell mener utfordringer knyttet til denne fristen kan være at man ikke formelt mottar revisjonsberetningen før sent på dagen 30. april, slik at fristen for publisering 1. mai blir for knapp. Dette kan løses ved at Riksrevisjonen får en noe tidligere frist for å oversende beretningen, f.eks. 25. april.

Spørsmål 4: Bør det være krav om å publisere departementets instruks til underliggende virksomheter?

Svar	Ja. Når instruks er vedtatt av gjeldende departement bør den fortløpende publiseres, og tydelig merkes med gjeldende oppdateringsdato. Det bør imidlertid presiseres at dokumenter som er unntatt offentlighet eller graderte ikke kan offentliggjøres.
Kommentar fra etatene	Forsvaret mener det bør være krav om å publisere departementets instruks til underliggende virksomheter ettersom det delegeres myndighet og at det vil være naturlig at instruks publiseres på samme måte som årsrapporten og tildelingsbrevet. Det påpekes samtidig at det bør presiseres at dokumenter som er unntatt offentligheten eller har høyere grad av gradering ikke kan offentliggjøres. Forsvarsmateriell har ingen kommentarer til endringsforslaget.

Spørsmål 5: Er det foreslåtte kravet til publisering av departementets instruksjer hensiktsmessig utformet?

Svar	Ja, men jf. også svar på spørsmål fire.
Kommentar fra etatene	Forsvaret mener det ikke er nødvendig å sette en frist for publisering av departementets instruksjer, og at det holder at det til enhver tid skal være en gjeldende versjon tilgjengelig. Forsvarsmateriell har ingen kommentarer til endringsforslaget.

Spørsmål 6: Bør adgangen til å avtale at en annen statlig virksomhet eller en statlig tjenesteyter ivaretar autorisasjonen av betalingsoppdrag utvides til å gjelde for alle statlige virksomheter, i tråd med det foreslåtte opplegget?

Svar	Ja. Forsvarsdepartementet anser forslaget som hensiktsmessig.
Kommentar fra etatene	Forsvaret er enig i at det bør være utvidet adgang til å avtale at en annen statlig virksomhet eller statlig tjenesteyter ivaretar autorisasjonen av betalingsoppdrag, ettersom dette vil være ressursbesparende og mer effektivt. Det er en fordel å ha flere større avdelinger som ivaretar betalingsoppdrag, både for kontinuitet og for å ivareta faglig kompetanse. Forsvarsmateriell støtter forslaget om at autorisasjon av betalingsoppdrag kan avtales med annen statlig virksomhet eller tjenesteyter, under forutsetning av at attestasjon og anvisning er gjort på forhånd.

Spørsmål 7: Er det foreslåtte kravet om at utøvd budsjett disponeringsmyndighet og attestasjon skal være dokumentert før en transaksjon tas med i et betalingsoppdrag, hensiktsmessig?

Svar	Ja. Forsvarsdepartementet anser forslaget som hensiktsmessig.
Kommentar fra etatene	Forsvaret er enig i at det foreslåtte kravet om at utøvd budsjett disponeringsmyndighet og attestasjon skal være dokumentert før en transaksjon tas med i et betalingsoppdrag er hensiktsmessig. Det vises blant annet til at det er viktig med høye krav til internkontrollen i de virksomhetene som har satt ut betalingsoppdrag til andre. Samtidig påpekes det at avstemmingen kan bli vanskeligere ved endringer i transaksjonene etter oversendelse til bank og frem til utbetaling med en slik løsning. Forsvarsmateriell er av den formening at det absolutt bør foreligge dokumentasjon som viser attestasjon og anvisning før betalingsoppdrag.

Spørsmål 8: Er det hensiktsmessig å endre kravene slik at innleid personell (i tillegg til ansatte) kan ivareta henholdsvis bestilling av varer og tjenester og attestasjon for virksomheten?

Svar	Ja. Forsvarsdepartementet anser forslaget som hensiktsmessig.
Kommentar fra etatene	Forsvaret støtter presiseringene vedrørende krav til bestilling av varer og tjenester samt attestasjon for virksomheten til også å omfatte innleid personell. Dagens ordning skaper merarbeid i mange avdelinger. Forsvarsmateriell mener endringen er hensiktsmessig for å effektivisere arbeidet i periode med for lite interne ressurser, eventuelt ved prosjektarbeid. Anvisning/budsjett disponering vil ligge på en ansatt, og kontrollrutinene må utformes slik at risiko minimeres.

Spørsmål 9: Er det hensiktsmessig å stille krav om at ansatte med budsjett disponeringsmyndighet ikke skal ivareta oppgaver med å registrere og endre opplysninger om betalingsmottakere?

Svar	Ja. Imidlertid bør dette kunne tillates for små virksomheter, dersom tilfredsstillende kompenserende kontroller kan dokumenteres. DFØ bør i den sammenheng definere hva små virksomheter er.
Kommentar fra etatene	Forsvaret stiller seg bak forslaget om å stille krav om at ansatte med budsjett disponeringsmyndighet ikke skal ivareta oppgaver med å registrere og endre opplysninger om betalingsmottakere. Forsvarsmateriell støtter forslaget, og mener det vil redusere risiko for misligheter.

Spørsmål 10: Har departementet andre kommentarer til helheten og enkeltforslagene til endringer i kravene i økonomiregelverket til transaksjonskontroller ved utbetalinger?

Svar	Nei.
Kommentar fra etatene	Forsvaret har ingen andre kommentarer til helheten eller enkeltforslagene til endringer i kravene i økonomiregelverket til transaksjonskontroller ved utbetalinger. Forsvarsmateriell har ingen kommentarer til endringene.

Spørsmål 11: Har departementet kommentarer til den foreslåtte reguleringen av mellomværendet med statskassen?

Svar	Ja. Forsvarsdepartementet viser til at forsvarssektoren har ordninger, hvor det forskuddsbetales til leverandører ifm. investeringer, ref. Stortingets behandling av romertallsvedtak IX i Forsvarsdepartementets årlige Prop. 1 S. Forsvarsdepartementet presiserer viktigheten av at bestemmelsene gir rom for at den ordningen som følger av romertallsvedtaket som Stortinget fatter på grunnlag av Forsvarsdepartementets Prop. 1 S opprettholdes.
Kommentar fra etatene	Forsvaret mener vedrørende den foreslåtte reguleringen av mellomværende med statskassen at det er viktig at romertallsvedtaket på FMS opprettholdes. Forsvarsmateriell imøteser disse endringene da dette vil klargjøre regler for regnskapsmessig behandling og bidra til lik regnskapsmessig behandling for alle departementer og etater av likelydende problemstillinger. Det er viktig at relevante forhold omtales.

Spørsmål 12: Har departementet kommentarer til den foreslåtte reguleringen av refusjoner knyttet til utlegg og utgiftsdeling?

Svar	Ja. Det kan bli utfordrende for fremtidig budsjettering når kostnader både mellom etater og eksterne leverandører nettoføres, fordi man ikke får oversikt over det reelle kostnadsbildet. Forsvarsdepartementet viser ellers til Forsvarets merknader om dette forhold og støtter disse.
Kommentar fra etatene	Forsvaret viser til at Finansdepartementet foreslår i tråd med høringsforslaget at refusjoner av utbetalinger knyttet til utlegg og utgiftsdeling fra statlige virksomheter skal nettoføres, det vil si redusere utgiften som er bokført ved utbetalingen. Forsvaret mener at slik praksis er egnet til å kunne gi periodiseringsfeil på kostnads-siden, både kontantmessig og i det periodiserte regnskapet. Dette ved at en utbetaling bokføres som kostnad/utgift i én periode og som kostnadsreduksjon i en senere periode.

	<p>Kontantmessig lar dette seg vanskelig løse, all den tid utbetalinger utgiftsføres på utbetalingstidspunktet og innbetalinger på innbetalingstidspunktet. Imidlertid vil det være mulig å løse i virksomhetsregnskapet ved å føre utlegg og utgiftsdeling som fordring i balansen. Bokføringen blir da debet fordring / kredit bank ved utbetaling og debet bank / kredit fordring ved innbetaling.</p> <p>Videre mener Forsvaret at tekstforslaget til R-101 er noe upresist når det gjelder skillet mellom salg og innbetalinger som vedrører utlegg og utgiftsdeling. Dersom en statlig virksomhet, som et fast opplegg, kjøper inn varer eller tjenester både til eget bruk og til andre statlige virksomheters bruk, kan det stilles spørsmål ved om det foreligger et salg all den tid innkjøper bruker tid og ressurser på å administrere ordningen.</p> <p>Dette kan problematiseres rundt eksemplene som er nevnt i forslaget. Både når det gjelder porto, pakking og fremleie av lokaler kan det argumenteres for at det har forekommet et salg dersom omfanget og varigheten er tilstrekkelig.</p> <p>For eksempel kan det tenkes at en statlig virksomhet driver et kontor for inngående og utgående post, som fremleietaker også benytter. Dersom omfanget og varigheten er tilstrekkelig, kan det argumenteres for at det foregår salg av posttjenester heller enn kostnadsdeling (ved at fremleietaker betaler for porto og pakking).</p> <p>Forsvarsmateriell mener det er ryddig å ha et prinsipp som omhandler utlegg mellom partene, både statlige og ikke-statlige virksomheter, slik at bokførte tall ikke «blåses opp» og at regnskapet viser det reelle kostnadsbildet etaten har. Dette forutsetter at tiden mellom utlegg og refusjon ikke blir for lang, spesielt vil dette kunne bli problematisk når utlegg og refusjon inntreffer i forskjellige regnskapsperioder eller ulike regnskapsår.</p>
--	---

Spørsmål 13: Har departementet kommentarer til forslaget om å endre kravene til elektronisk tilgjengelighet for bokførte opplysninger ved å fjerne knyttingen til bruk av applikasjonen?

Svar	Nei. Forsvarsdepartementet har ingen kommentarer til forslaget.
Kommentar fra etatene	<p>Forsvaret har ingen kommentarer til forslaget om å endre kravene til elektronisk tilgjengelighet for bokførte opplysninger ved å fjerne knyttingen til bruk av applikasjonen.</p> <p>Forsvarsmateriell mener den foreslåtte endringen vil bidra til at bytte av regnskapssystem (applikasjon) kan forenkles og gjøres rimeligere. Det er en stor fordel om man kan unnlate drift og vedlikehold av en applikasjon som man kun benytter for oppslag i historiske data. Ved å spesifisere at tilgjengelighet og rapporteringsmuligheter ikke forringes har man sikret at historikken ivaretas for senere bruk.</p>

Spørsmål 14: Er 50 000 kroner ekskl. mva. en hensiktsmessig ny beløpsgrense for kravet til registrering av eiendeler?

Svar	Nei. Forsvarsdepartementet mener beløpsgrensen bør heves til 100 000 kroner.
Kommentar fra etatene	<p>Forsvaret støtter en økt beløpsgrense for kravet til registrering av eiendeler, men mener den bør settes til kr. 100 000,-. En enda høyere grense harmoniserer bedre med dagens behov, spesielt i de materiellintensive etatene. Det legges samtidig til grunn at økningen av beløpsgrensen også gjelder for virksomhetsregnskapet med bakgrunn i at økning av beløpsgrensen også skal foretas i SRS 17.</p> <p>Forsvarsmateriell mener det er hensiktsmessig at beløpsgrensen for registrering iht. Bestemmelsene harmoniserer med beløpsgrensen som settes i SRS 17. beløpet har</p>

	stått uendret siden 2003, og det er en stor fordel om dette økes. Man bør vurdere om beløpet burde være enda høyere, for eksempel 100 000,-.
--	--